

TÖRÖKÖR

2013. október

A törökóri gyülekezet lapja

Tárva a kapu

„Menjetek be a szoros kapun! Mert tágas az a kapu, és széles az az út, amely a kárhozatba visz, és sokan vannak, akik azon járnak. Mert szoros az a kapu, és keskeny az az út, amely az életre visz, és kevesen vannak, akik azt megtalálják.”

Balássy András

Világos beszéd. A keresztyének kisebbségben vannak. A keresztyénekre fárasztó feladat vár. A keresztyének sosem úsznak az árral. A keresztyénség sohasem válik divattá. Csak nehogy félreértsük Jézus szavait, és ne gondoljunk magunkra valamiféle elitcsapatként. Rossz értelemben vett kiválasztotaként. Finnyás különcökként.

Egyébként is. Hogy lehet Jézus ennyire szűkkeblű? Hát nem ő mondta, hogy „Jöjjetek hozzám mindnyájan...”? Nem Isten világot átölelő szeretete jelent meg őbenne? Miért nehezítené meg a dolgunkat?

A választ csak az idő figyelembe vételével kaphatjuk meg. Hiszen tegyük fel, hogy van egy ember, aki élete jelentős hányadát – legyen, mondjuk, háromnegyed – hitetlenül, kárhozatba menetelve, önző és sodródó módon tölti. És ekkor egyszer csak megszólítja őt az Úr!

„Menj be a szoros kapun!” Ő pedig bemegy. Újjászületik. Megtér. Hitre jut. Vajon üdvözl-e? Minden bizonnyal. Vagy – nehéz feladat ugyan, de próbáljuk meg – gondolkodjunk el saját magunkon, magatartásunkon. Ne arra gondoljunk, amit helyesnek tartunk, amire törekszünk, hanem a mindennapos rutinon. És igen: mi is olyanok vagyunk, mint akik sodródunk, azaz sodródunk magunk is – a megnyilvánulások szintjén. Eltörli ez a hitünket? Eltörli ez Isten kegyelmét? Semmiképpen.

Van tehát egy olyan emberünk, aki életideje háromnegyed részében a rosszat követi – és reklámozza! – egynegyed részében pedig... Igyekszik. Törekszik. Néha sikerül neki.

Így hát világos a beszéd: nehéz észrevenni azt a szoros kaput és keskeny utat a széles kapun a széles útra igyekvők tömegében, de közelebb lépve, mellé lépve, belépve már csak azt látjuk: tárva van ez a kapu és hívogató ez az ösvény.

GYÜLEKEZETI ÉLET

Július 28-a és augusztus 2-a között

zajlott a gyülekezet hitmélyítő és közösségszervező ifjúsági tábora, a Te-TRISZ tábor. Tízen voltak ott, 13-17 éves fiatalok, hét kísérő társaságában, s vettek részt a szokás szerint nagyon át gondolt, s nagyon gazdag és sikeres programban. (Az egyik résztvevő, Barabás Lilla beszámolóját a 2-3. oldalon olvashatják.)

Augusztus 2-a és 4-e között került sor a 2013. évi gyülekezeti hétvégére, immár sokadszor Monoszlón, a helyi gyülekezet erdei iskolájában. Az alkalomra szervezett Az Isten tulajdonságai című konferenciát Balássy András nagytiszteletű úr készítette elő és vezette le. Előadásait és projektoros demonstrációval kísért prédikációját önismereti szerepjáték, kiscsoportos beszélgetések, és egyéni foglalkozások értelmezték és mélyítették el, de jutott idő Isten dicsőítésére, pihenésre és kikapcsolódásra is. Az eseményen gyülekezetünk tizenhárom felnőtt tagja és három gyerek vett részt. (Tudósításunkat a 4-5. oldalon találják.)

Augusztus 4-én Kardos Eszter nagytiszteletű asszony hirdett igét gyülekezetünkben. Prédikációja a bűnre és a bűnbánatra összpontosított, amihez a lekiót Márk könyvéből választotta: „Történt pedig, hogy János keresztelt a pusztában, és hirdette a megtérés keresztségét a bűnök bocsánatára. Akkor kiment hozzá Júdea egész vidéke, kimentek a jeruzsálemiek is mind, és – amikor megvallották bűneiket – megkeresztelte őket a Jordán vizében...” (Mk 1,4-8), a textust pedig Pál apostoltól: „Többé ne szolgáljunk a bűnnek”. (Róm 6,6) Ebből kibontott, nagy ívű, gazdag gondolatmenetének zárásaként Pál Filippiekhez írott levelének szavaival intette a gyülekezetet: „Testvéreim, ami igaz, ami tisztességes, ami igazságos, ami tiszta, ami szeretetreméltó, ami nemes, azzal foglalkozzatok”. (Fil. 4,8)

Augusztus 11-én Czanik Péter nagytiszteletű úr vendégszolgálatára tisztelte meg a gyülekezetet. Igéjhirdetése (lekció: Lk 16,10-26, textus: Ez 33,11.) a bűn iránti érzéketlenségünk növekedésére és következményeire mutatott rá a családok széthullásától atomháborúig.

Folytatás a 2. oldalon

Ez a legjobb tábor!

Barabás Lilla

Július 28-án, hétfőn reggel izgatottan ébredtem, mert tudtam, hamarosan kezdődik a tábor. Húgommal Szentkirályszabadjáról érkezünk, a nagyszüleinktől. A többiekkel a hegyen lévő táborhelyen találkoztunk. Molnár Bernadett (Berni) és Balássy Árpád már a háznál vártak, majd megjöttek a többiek is: Lászlóffy Dóra, Batori Zsófia, Soós Balázs, Fodor Bogi édesanyjával és nagymamájával együtt, valamint a többi kísérő: Torday Eszter, Ónodi Szabó Péter, Brouwer Dániel és Balássy András. Batori Réka, Farkas Benjámín (Beni) és Farkas Bertalan (Berci) kicsit később érkeztek, egy közös iskolai táborból Balatonszepezdről. Ők András eligazítása elején topantak be.

Elosztottuk a szobákat és feliratkoztunk a házimunkákhoz: mosogatás, terítés, előkészületek, favágás. Majd felállítottuk a sörösátrakat, bár a vacsora alatt a szél majdnem elvitte őket. Estére már lehűlt a levegő, ezért az esti programot szavazással döntöttük el: éjszakai túra vagy éjszakai strandolás? A fürdőzés nyert. Mindenki nagyon várta már, hogy úszhasson egy kicsit a sötétben. Nagy meglepetésünkre a víz melegebb volt, mint a levegő. Gyorsan be is ugrottunk, elúsztunk a bójáig, játszottunk a vízben vagy csak lefröcsköltük egymást – mindenestre hamar eltelt a fürdőzésre szánt idő és már indultunk is vissza a hegyre. Épp, hogy megérkeztünk a szállásra, kiteregettük a vizes ruháinkat, hamarosan esni kezdett és feltámadt a szél. Így aztán bonthattuk vissza a nagy üggyel-bajjal felállított sörösátrakat...

Az első közös reggelen dalra ébredhettünk. Mindenkinek megvolt a feladata. A reggeli gyors előkészítése és elköltése után a lányok az ebéd előkészületeiben segédkeztek, a fiúk pedig

fát vágtak, mert az ebéd mindig bográcsban készült. A délelőtti dicsőítések nagyon jók voltak, az utána következő áhítatok is! Ezek után ebéd került sorra, majd csendes pihenő és a délutáni program, ami ezen a napon a 'láthatatlan színház' volt. Ez volt mind közül az egyik kedvencem. Ebben a feladatban csak egyesével vehettünk részt. Végig be volt kötve a szemünk. Közben zenét, igét és verseket hallhattunk, különböző helyzeteket élhattunk át. Amikor éppen nem mi voltunk soron, volt időnk lemenni a boltba. Vettünk dinnyét, tejet és mindent, ami kell. Fagyival vagy jégkásával és egy-egy szatyorral a kezünkben mentünk fel a hegyre. Közben jókat beszélgettünk, nevettünk. Este is volt dicsőítés. Ez is nagyon jó volt! A vacsora sem maradt ki. Ezen a második estén túráztunk. Ekkor sem unatkoztunk, hála a különféle történeteknek. Kicsit fáradtan értünk vissza, de még volt esti mese is. A fiúk is bejöttek meghallgatni. Beni bele is aludt, de szegényt felébresztettük azzal, hogy vége a mesének és menjen ki aludni.

Szerdán reggel már benne voltunk a lendületben. Előkészültünk a reggelihez, ettünk, aztán mentünk dicsőítésre, majd részt vettünk az áhítaton. Utána pedig a délutáni feladat következett. Mindenkinek volt egy órája, hogy bármely témáról beszélgethessen valamelyik vezetővel. Nekem ez is nagyon tetszett! Mivel 2 vezetővel lehetett beszélgetni, egyszerre két fiatal indult beszélgető sétára. A beszélgetések után jött a vacsora. Majd 1,5 órás dicsőítés következett bent a házban, miközben odakint Andrásról imádságot kérhettünk. Ez sokáig elhúzódott. Mire véget ért a foglalkozás, már jó fáradtak voltunk. Az esti mese nem maradt ki ezen a napon sem. Beni persze megint belealudt, Réka, Bogi és Anna nem hallgatták a történetet, mivel a másik szobában ők is elaludtak.

Folytatás a 3. oldalon

Folytatás az 1. oldalról
(Gyülekezeti élet)

Az okokról szólva úgy találta, hogy életünkben a rossz, világban a bűn azért hódít ilyen erővel, mert elfeledtünk lelkünkéről, és elfeledtünk Istenről. Isten nem akarja ezt, ezért hív megterésre. Szeretből, hogy megmeneküljünk. Ahogy a textus fogalmaz: „Ezt mondd nekik: Életemre mondom – így szól az én Uram, az Úr –, hogy nem kívánom a bűnös ember halálát, hanem azt, hogy a bűnös megtérjen újtárol, és éljen. Térjete meg, térjete meg gonosz utaitokról! Miért halnátok meg, Izráel háza?” A prédikáció arra a belátásra jutott, hogy Isten ezt Jézusért teszi, akiben példát is adott arra, hogyan lehet másként.

Augusztus 17-én, a piliscsabai református templomban, mintegy kétszáz vendég előtt kérte Isten áldását házasságára gyülekezetünk tagja, Soós Tímea és Aron Bubul. Éppen, mert egy magyar és egy lengyel esküdt egymásnak hűséget, a szertartást két ige határozta meg. A Ruth könyvéből való: „Mert a hova te megy,

Soós Tímea és Aron Bubul

oda megyek, és a hol te megszállsz, ott szállok meg; néped az én népem, és Istened az én Istenem.” (Ruth 1, 15-16), és az, Pál apostol Galatáknak írt leveléből, ami alapján Balássy András nagytiszteletű úr hirdetett igét: „Krisztusban tehát nincs zsidó, sem görög, nincs szolga, sem szabad, nincs férfi, sem nő, mert ti mindnyájan egyek vagytok a Krisztus Jézusban. (Gal 3,28) Nagytiszteletű úr a különbözőésekben arra mutatott rá, ami a két embert összeköti. Hogy mindketten krisztushívők, kik a názáreti Jézust az Isten Fiának vallják, s akiknek életét és magatartását e hit meghatározza. És Pál alapján még inkább arra, hogy egyek ők a Krisztus Jézusban. Gyülekezetünk jelenlévő tagjai a fiatal párt imádságos szívvel és szeretettel köszöntötték.

Folytatás a 3. oldalon

Folytatás a 2. oldalról (Gyülekezeti élet)

Szeptember 1-jén, szokás szerint, istentiszteletünk elején szolgáltatva ki nagytiszteletű úr a keresztség sákramentumát Sallai Gábor Gergely és Balássy Dorottya gyermekének, Áron Mártonnak. A szereztetési ige alapján (Mt 28,18-20), összhangban a szülők és keresztszülők ígéretével és fogadalmával, mely szerint e kisgyermeket úgy nevelik és neveltetik, hogy felnőve a konfirmáció alkalmával a gyülekezet előtt ő maga önként tehesen vallást a Szentháromság Istenbe vetett hitéről, a keresztyén nevelés jelentőségéről és felelősségéről beszélt. Arra figyelmeztetett, hogy e nevelés eredményessége attól függ majd, mennyire találják meg az utat a gyermek személyiségéhez, mennyire lesznek képesek nehézségeiben mellette maradni és segítségére lenni. A tét Isten keresztséggel szerzett szövetségének, Áron Márton titokzatos, bensőséges és valóságos kapcsolatának épsége és kiteljesedése Istennel és Isten népével, a gyülekezettel.

Szeptember 5-én ülést tartott a presbitérium. Mindenekelőtt presbiterünket, Körber Tivadar karnagy urat köszöntötte 80. születésnapja alkalmából, megköszönve több mint negyedszázados gyülekezeti munkáját is, majd Isten iránti hálával emlékezett meg másik presbiterünk, Dr. Nagy Balázs Ágoston első gyermekének születéséről. Ez után Balássy András nagytiszteletű úr előterjesztésében áttekintette az iskolai erkölcsan helyett választható felekezeti hittan területünkön alkalmazandó tantervét. Az oktatás az iskolákban zajlik, felmenő rendszerben, most az első és az ötödik osztályban. A kiegészítés vagy adaptáció segítséget ad ahhoz, hogy a gyerekek bekapcsolódjanak a gyülekezeti életbe, megismerjék a református gyülekezetek világát, a gyülekezetekben használatos alapfogalmakat, énekeket, és mindazt, ami a konfirmációt előkészítheti. A presbitérium megállapította, hogy nagytiszteletű úr alapos munkát végzett, az előterjesztett tantervet ennek megfelelően egyhangúlag elfogadta. Az elnökség a következőkben bejelentette, hogy ugyan a presbitérium korábbi döntése szerint három presbiter követte nyomon az önkormányzati pályázatok kiírását, ennek ellenére idén csak a józsefvárosi pályázaton vehetünk részt. Kedvező döntés esetén az ötszáz ezer forintból, valamint a gyülekezeti önrészből tetőjavításra, valamint a templom, s a gyülekezeti ház udvari homlokzatának felújítására kerülne sor. Döntés szeptember végén várható. A testület megvitatta a toronyépítés helyzetét is, mert az esperes úrral lezajlott tárgyalás után úgy kellett döntenie, hogy a jövő esztendőben egyházmegyei támogatást kér a tető felújítására, s ennek részeként sor kerülhet a torony megépítésére is. Döntésével egyidejűleg a presbitérium jegyzőkönyvében mondott köszönetet mindazoknak, akik a toronyépítéshez kért, időközben okafogyottá vált kölcsönt egy nap alatt felajánlották, bizonyítva közös ügyünk iránti elkötelezettségüket és áldozatkészségüket.

Folytatás a 4. oldalon

Folytatás a 2. oldalról (Ez a legjobb tábor!)

A negyedik nap kezdete már teljesen zökkenőmentes volt. Megterítettünk, ettünk, a reggeli maradványait elpakoltuk. A dicsőítés, mint mindig, nagyon jó volt! Áhítaton aznap is játszottunk, sokat nevettünk is. Ahogy már megszokhattuk. Ebéd következett. Előkészültünk, ettünk. Étkelés végeztével pedig következett

Mi voltunk ott, így ahogy vagyunk

a romeltakarítás. Majd csendes pihenő, mert az sosem maradhat ki. Réka és az álomszuszékuk különben nem bírták volna ébren az egész napot. Ráadásul aznap különösen szükség volt az erejükre, mert délután lementünk a Balatonra. Danival, meg a táborozókkal béreltünk egy vízi biciklit. A bérbeadók kétszer is kijöttek, ránk szóltak, hogy nem megfelelően használjuk a járművet. A kedvünk ennek ellenére nagyon jó maradt. Persze nem maradhatunk itt estig, mert még várt rák a vacsora, a dicsőítés és az esti program. Mivel ez volt az utolsó este a táborban, tüzet raktunk, és megkezdtuk a Ki mit tud? -ot. Árpí és Dani egy dalt írtak a táborban történt mulatságos esetekről. Balázs „japánul” adta elő Petőfi Sándor egyik versét, Berci táncolt. A vezetők együtt is felléptek egy ugyancsak humoros előadással a

„tragédia esszenciá”-val. Eszter és Péter vicces játékokat tanított nekünk. Ilyen a „pónis” vagy az „Olé-ó dimm-di-dimm”. A gyilkosos játék idén sem maradt el. Mire kiszórakoztuk magunkat, jól elfáradtunk. Meghallgattuk az esti mesét, amelybe mindenki hamar belealudt.

A péntek reggel kicsit eltért a megszokottól, mert reggeli után a következő évi táborról beszél-

tünk, meg az ideit értékeltek. Utána dicsőítettünk. A színvonal még mindig nagyon jó volt! Kivittük a bőröndjeinket a ház elé, csoportképeket készítettünk, majd indulunk a vonatállomásra. És, hogy nem vagyunk átlagos csapat, azt a peronon várakozó utazó közönség is észrevette, mert póniztunk és Olé-ó dimm-di-dimm-eztünk. Mivel Bernit még a szállásról vitték el kocsival, Annán, Árpín, András és rajtam kívül mindenki felszállt az megérkező vonatra.

Nekem ez volt a második TETRISZ táborom és továbbra is úgy érzem, ez a legjobb tábor! A társaság, a programok, a játékok, a helyszín, minden annyira jó és szép volt! Itt tényleg egyszerre tanulunk és szórakozunk. Mégpedig nagyon jól! Leírni sem tudom, mert egyszerűen felülmúlhatatlan élményekkel gazdagodtam. Köszönet érte!

Újra Monoszló

Dr. Nagy Sándor

A 2013. évi gyülekezeti hétvégét – immár sokadszorra, Monoszlón, a helyi gyülekezet erdei iskolájában tartottuk. Van ebben a Balaton-felvidéki kis zsákfaluban valami vonzó melegség, meghittség, csendesség és nyugalom, mely az egyszer itt megfordulót újra visszahívja. Érkezőben, letérve a forgalmas Balaton-felvidéki főút-

részt. Aztán este 8-kor Balássy András nagytiszteletű úr előadásával megkezdődött Az Isten tulajdonságai című konferenciánk is, tetézve egy kis önismereti szerepjátékkal. Időbe telt, míg ráébredtünk, miről, miért és milyen módon fogunk beszélgetni a következő foglalkozásokon. Tudva, hogy Isten tulajdonságait is csak emberi fogalmakkal tudjuk kifejezni, hogy el ne tévedjünk, körültekintőnek kellett lennünk. Akik

A gyümölcsöknek kinek-kinek a saját lelkében kellett megjelennie, megérnie

vonatról végig haladva a sűrű erdőben kanyargó kis bekötőúton, a település határához érve különös örömet okoz a kinyíló panoráma, a fákkal gazdagon telepített térség, az ódon – bár többségében jó karban lévő, felújított – parasztházakkal szegélyezett néhány kanyargó utcácska a postával, községházával, fazekasműhellyel és a települést uraló, bizony megköpött, de méltóságteljes Árpád kori eredetű református templomtoronnyal.

Augusztus 2-án, fél hétkor már beszállásolva mindenki asztalnál ült, így az asztali áldással hivatalosan is megnyílt a programunk, melyen 1-től 78 évesig tizenhárom felnőtt, és három gyermek vett

4 TÖRÖKÖR

ennyitől sem fáradtak el, azok még egy bő óracsát játszottak egy kifejezetten ilyen alkalomra szabott társasjátékkal, az UnGame-mel, mely nyilván arra utaló megnevezés, hogy nem a célbaérés, nem a nyereség a tét, hanem inkább a társasági együttlét és egymás alaposabb megismerése.

A szombati egyéni foglalkozásunk a második plenáris előadást követően – miközben máris maradó gyökeret vert bennünk, hogy Isten Lélek és Isten Szeretet –, a műhelymunka volt, mely eltérően az eddigi kiscsoportos módozatoktól, elsősorban egyéni iget tanulmányozásra épült, előre megadott textusok alapján.

Folytatás az 5. oldalon

**Folytatás a 3. oldalról
(Gyülekezeti élet)**

Újabb napirendi pontként a testület megkezdte a lelkeszi javadalmasítás vitáját, amelyhez döntése előtt egyházkerületi konzultációt kér. Az Egyebek pontban szó esett a Hős utcai cigánymisszió jövőjéről, és egy olyan külső, pénzügyi segítségről, amellyel szolgálatunk kiterjesztésére és stabilizálására nyílna módunk. A segítséget ígérő alapítvánnyal nagytiszteletű úr tárgyal, aki azt is most jelentette be, hogy az egyházmegyei szombatév rendszerének lehetőségével élve 2014 februárjától júliusig szabadságot vesz ki. A szombatév lényege, hogy a lelkész legkevesebb három, de legfeljebb hat hónapra teljes fizetése mellé szabadságot kap, hogy lelkileg, szellemileg regenerálódhasson. Ez idő alatt az egyházmegye által e feladatra alkalmazott adminisztrátor lelkész végez minden szolgálatot, aminek költségei az egyházmegyét terhelik. A bejelentésre azért most került sor, hogy a gyülekezetnek legyen elég ideje gondolkodni azon, kit látna szívesen a feladatra.

Szeptember 22-én, istentiszteletünk elején mutatták be és köszönték meg az Úrnak fiukat, a katolikusnak keresztelt Dávid Kálmánt szülei, Nagyné Schiffer Csilla és presbiterünk, Nagy Balázs Ágoston. Nagytiszteletű úr Jézus jeruzsálemi bemutatását és felajánlását idézve (Luk 2,21-24) adott a gyülekezet nevében is hálát a gyermekért, Isten ajándékáért, és arról beszélt, hogy akit ennyire vártunk, akiért ilyen sokat imádkoztunk, akiért hálát adtunk, s akit az Úrnak köszöntünk, azt feltétlenül gondold, odaadással, minden áldozatot vállalva kell majd nevelni, amíg biztosan nem jár Jézus Krisztus útján. A bemutatás áldással zárult. Istentiszteletünk végén köszöntöttük 90. születésnapján Szabó Istvánét. Tiszteletére és dicséretére közösen énekeltük a 134. zsoltár harmadik versét.

HÍREK

MIGeneRáció. A Soli Deo Gloria ez évi tábora Balatonszárszón augusztus 8. és 11. között a meghívott előadókkal és a résztvevőkkel együtt a sokakat érintő menni vagy maradni kérdésre kísérelt meg választ találni. A négynapos találkozó tájékozódni akart, és segített véleményt formálni a mai kor egyik legégetőbb problémájáról, a kivándorlásról. „Az elmúlt néhány évben negyedmillió magyar távozott külföldre” – jelentette ki a dolog súlyát is érzékelte Sziráki Szilvia, a református diakmóvialom MI-GeneRáció címmel szervezett táborának koordinátora. Éppen ezért akarták neves előadók segítségével körüljárni a migráció történelmi, gazdasági, szociológiai, teológiai, lélektani összefüggéseit. A tábor megemlékezett a népi írók hetven évvel ezelőtti szárszói találkozásáról.

Folytatás az 5. oldalon

Folytatás a 4. oldalról (Hírek)

Presbíterek a misszióról. A Magyar Református Presbiteri Szövetség szeptember 5. és 7. között rendezte meg Tahitótól Sion Hegye nevű református konferencia központjában 13. Országos Konferenciáját, Rétegmisziók a gyülekezetben és a gyülekezetben kívül címmel. A konferencia alapigéje: „bízassátok a bátoratlanokat, karoljátok fel az erőtelenekeket, legyetek türelmesek mindenkihez.” (1Thessz 5,14) A résztvevők a rétegmisziós ágakról, a református egyházban működő társadalmi, lepra-, lakótelepi, börtön-, kórház- és cigánymiszióról, valamint az izákosmentő és szenvedélybeteg miszióról hallhattak és vitatkozhattak.

Címerünk évfordulója. A Magyarországi Református Egyház Zsinata éppen nyolcvan éve, 1933. szeptember 14-én és 15-én tartott ülésén hozott határozatot az egyház címeréről. Megegyeztek Debrecen városával, mert a civis város címere kifejezőnek bizonyult ahhoz, hogy az egyház Krisztus-központúságára irányítsa a figyelmet. A címer legfontosabb részletei az ókeresztény kor művészetének kedvelt jelképei. A pajzs főalakja a jobb lábával zászlót tartó bárány, amely hátrafordulva aranyrúdon függő zászlóra tekint, amelyen, vörös alapon, egy ezüstsínű kereszt látható.

Az arany glóriával ábrázolt bárány Isten Fiát szimbolizálja, aki kereszthalála által üdvösséget hozott a világba. A két könyv, amelyen a bárány áll, az Ó- és Újszövetséget jelenti. Az Újszövetségben az Isten előtti áldozat jelképévé vált Jézus Krisztus, akire Keresztelő János így mutatott rá: „Íme, az Isten Báránya, aki hordozza a világ bűnét!” (Jn. 1:29) A középen látható pálma, életfa-motívum, a maradandóságot, az ellenálló képességet fejezi ki. A címer felső részén, a nap sugarai által erőre kapva, nyakában győzelmi babérkoszorút viselő főnixmadár a lángok martalékából születik újjá, a feltámadást jelképezi.

Folytatás a 6. oldalon

Folytatás a 4. oldalról (Újra Monoszló)

Vagyis fogalmat alkothattunk arról, hogy a szentírók miként is közelítették meg Isten tulajdonságait akkor, amikor azt a csodálat, a költészet, az imádat eszközeivel próbálták kifejezni. A csendesség, az elmélyedés tanulságait intézményesen nem foglaltuk össze. A gyümölcsöknek tulajdonképpen kinek-kinek a saját lelkében kellett megjelennie, megérnie.

Szombat délután a pihenés, ki kapcsolódás ideje volt, ki sétált, ki beszélgetett, ki fürdött a Balatonban, ki pedig meglátogatta a Badacsonyt vagy más szép kilátású Balaton-parti helyet.

Az esti program Isten dicsőítése volt. Nagytiszteletű úr széles palettáról igyekezett az ó és új énekeket összeválogatni, hogy a választék a jelenlévők kegyességének és ízelésvilágának minél jobban megfeleljen. S szigorúan a capella, mely így sokkal jobb is volt, mint ha egy

orgonautánzó silány elektronikus hangszer vagy éppen egy nem mindenre alkalmas gitárkíséret is bekapcsolódott volna. (Mint kiderült, 2-án ketten is születésnaposok voltak, melyet a legtágasabb szobában csendesen beszélgetve, nem mulasztottunk el néhányan ezen az estén meg is ünnepelni.)

A vasárnapi istentisztelet a nagytiszteletű úr harmadik plenáris előadása volt, projektoros demonstrációval. Itt sorra vettük Isten további tulajdonságait, hogy Ő Egy, Jó, Szent, Igaz, Mindenható...

Ebédig morzsaszedés keretében mondtuk el egymásnak, mit is jelentett nekünk ez a rövid hétvége, mit is kaptunk, miben részesültünk ittlétünk alatt. Egy ízletes és bőséges ebéd után ki-kí a maga módján indult vissza otthonába. Hálásan mindezért Urunknak, egymásnak, a vendéglátóknak és ennek a kis településnek, mely utóbbi még mindig sokat megőrzött számunkra a régi vidéki élet értékeiből és áldásaiból!

ÉRTÉKEINK

Csillárok, falikarok

Varga Lajos Márton

1957. szeptember 15-én a presbitérium elhatározta, „hogy a földesi egyházközségnek eladja a két darab templomi csillárt és a nyolc darab templomi falikart 7000 forintért, ugyanakkor megbízza az elnökséget, hogy Sima Sándor aranykoszorús műlakatos mesternél Sós Aladár műépítész tervei szerint készítsen új csillárokat 8000 forintért. A csilláreladást azért tartja kívánatosnak, mert a jelenlegi csillárok művészi színvonala ugyan Sós Aladár eredeti tervei szerint igen magas, de a kivitel, az azokat készítő lakatosmester Imregh Pál hibájából alacsonyszintű, az új terv nemcsak igen szép és Sima Sándor aranykoszorús mester személyében a kivitel is igen magas színvonalúnak ígérkezik, de ugyanakkor praktikusabb is, mert az új csillárok és falikarok nem fölfele adják a fényt, hanem oldalt és lefelé.”

A két csillár és nyolc falikar 1958-ban elkészült. Itt vannak velünk azóta is. Szinte észrevétlenül, pedig beszédesek, nagyon is, ha értjük őket. Nem akármilyen ugyanis a szimbólumrendszerük. A csillárok és a falikarok első pillantásra királyi koronát idéznek. A korona szerkezetét a homlokpánt kör alakja, és a nyolc pontról emelkedő keresztpántok határozzák meg. A kör a tökéletességet, a keresztpántok a mennyi boltozatát, együtt pedig a földi hatalmat és e hatalom legitimációját, az égi kegyelmet jelentik. Hozzátesz ehhez valami nagyon fontosat az Újszövetség. Ott ugyanis a korona a halál fölötti győzelem, a mennyei di-csőség jele, a csillárok égőinek fénye tehát nem szűnő emlékeztetés Jézus Krisztus megváltó tetteire, s királyságára. A képet tovább árnyalja, hogy a koronaszerű csillárok és falikarok alakjában, díszítésében két bibliai növény is megjelenik.

Folytatás a 6. oldalon

TÖRÖKÖR 5

A korona kettévágott gránátalmaként is felfogható. Tetején, akár egy virágkehely, az érett gyümölcs nyolc hegyes csészelevele magasodik, ebből emelkedik ki a csavart ornamentikával díszített függesztő rúd, hogy aztán ugyancsak nyolc csészelevéltől közrefogva kapcsolódjon a mennyezethez. A gránátalma a szeretet, a termékenység és a bőség szimbóluma. A nyolcas szám egyébként hangsúlyosan van jelen a csillárokbán. Nyolc a keresztpántok, az égőket befogadó foglalatok csészeleveleinek száma, s persze az égőké is. A nyolcas a kereszténység fontos numerikus szimbóluma, egyebek közt a feltámadás számának tekintik. A reformátusok csillaga is nyolcágú, ez az énekmondó táblán, Sima Sándor ugyancsak 1958-ból való ajándékán jelenik meg. A két korona fejpántjában újabb jelkép: olajág fut körbe, a béke, az egyetértés jelképe, a falikarok fejpántjában pedig a gránátalma levelei tűnnek fel.

Nincs abban semmi túlzás, ha azt mondjuk, hogy megsüvegezhetjük Sima Sándor mesterségbeli tudását, műveltségét, formáló tehetségét, erejét. Milyen egyszerű, tiszta szerkezetű, természetes, légiesen könnyed, elegáns tárgy mindegyik csillár és falikar! Mint ha nem is vassal dolgozott volna, mintha nem kovácsolással munkálta volna meg anyagát! És nincs itt semmi, amit fölöslegesnek állíthatnánk, mindenből annyi van,

amennyi kell. Igen, műalkotásokkal van dolgunk.

Hogy ki volt Sima Sándor? Budapesten született 1894-ben. A Gerő és Győry műlakatos cégnél töltötte tanoncidejét, 1913-ban szabadult fel. 1922-ben önállósította magát Budapesten. 1932-ben ezüst-, 1937-ben aranykoszorús mester lett. Több hazai és nemzetközi kiállításon vett részt, és számos díjat nyert. 1968-ban elismert, megbecsült emberként hunyt el. Azt írták róla, hogy „Sima Sándor kimerítette a lakatos

mesterség minden lehetőségét”. Elragadtatott kritikusai kivételes tehetségnek, egy-egy munkáját vas-költeménynek nevezték.

Nálunk öt dicséri még a kertre nyíló szélfogó kapu, s alighanem az úrasztala is, legalább is a megmunkálás természete, a stílusa szerint, noha erről feljegyzés nincs.

A nyolcvanas évek

Czanik Péter lelkipásztorsága I.

Balássy András

Már akkor, amikor Dr. Boross Géza bejelentette az itteni lelkészi állásáról való lemondását (1984. január 22.), elhatározta a presbitérium Czanik Péter, akkori harkányi lelkipásztor bemutatkozó szolgálatra való meghívását. Erre február 5-én és

6 TÖRÖKÖR

A címet a pajzs alá helyezett mondatsszerűen egészíti ki, amelyen a magyar protestánsok számára nagyon fontos bibliai Ige olvasható (Róma 8, 31): „Ha Isten velünk, kicsoda ellenünk?” (*reformatus.hu*)

Ars Sacra. Az Ars Sacra Alapítvány hetedik éve szervezi meg a Templomok Éjszakáját és a Szakrális Művészetek Hétét. A Kárpát-medence egészére kiterjesztett programsorozat a zsidó-keresztény kultúrkörhöz tartozó művészeti alkotásokat mutatja be. Idén, szeptember 4-e és 22-e között, a nagy budapesti múzeumoktól a vidéki gyűjteményekig, a kis falusi kápolnáktól a budapesti Bazilikáig kilenc napon át, sok-sok magyarországi helyszínen, több száz program várta az érdeklődőket. A fesztivál programjait – képző- és iparművészeti kiállításokat, koncerteket, színházi, irodalmi előadásokat, tárlatvezetéseket, gyerekprogramokat ingyenesen látogathatta a nagyközönség. Ars Sacra Fesztiválon természetesen a református programok is helyet kaptak. (*ars-sacra.hu*)

Egy százalék. Az egyszázalékos felajánlások évről évre beszámolnak egyházunk szolgálatának társadalmi megítéléséről, egyszersmind létfontosságú segítséget adnak a gazdálkodáshoz. A 2012-es adóévben a NAV előzetes tájékoztatója alapján 232 393-an ajánlották fel személyi jövedelemadójuk első egy százalékát, ami az előző évhez képest 10 százalékos növekedést jelent. Visszatekintve pedig elmondható, hogy 2012-ben közel kétszer annyian támogatták egyházunkat, mint 2006-ban. A felajánlott összeg, 903 075 533 forint, 8,5 százalékkal haladta meg az egy évvel korábbi összeget. (*egyhazi-egyszazalek.lap.hu*)

Jubileum. 475 éves a debreceni református kollégium. Ez alkalmából szeptember 28-án jubileumi napot rendeztek. A sokszínű programot hálaadó istentisztelettel nyitották a debreceni Református Nagytemplomban. Igét Bölcskei Gusztáv püspök hirdetett. Kiállítást nyitottak, zenés irodalmi műsort rendeztek a Kollégium előtti emlékkertben, a Dóczy Gimnáziumban pedig felavatták Varga Imre Szabó Magda szobrát. Több kollégiumtörténeti kiadványt is bemutattak. (*reformatus.hu*)

Teremtésvédelem. Szeptember 29-én a „Nézd, itt a víz!” (ApCsel 8,36) jelmondat jegyében Hajdúnánáson, ünnepi istentisztelettel nyitották meg a Teremtés Hétét. Azért itt, mert ebben az évben az itteni református közösség nyerte el a Magyar Református Egyház által adományozott „ökogyülekezet” címet. Idén a Teremtés Hete szervezői a vízzel kapcsolatos kérdéseket ajánlják figyelmünk középpontjába, gondolva annak egészen hétköznapi fontosságára, de ugyanakkor szentségi, természetfölötti jelentőségére is. A rendezvények október 6-án zárulnak. (*teremtessvedelem.hu*)

PROGRAMAJÁNLAT

A Reformáció Hónapjának eseményei, ahogy az esztendő egésze, a hitet és a toleranciát kívánják hirdetni. A megnyitó ünnepségre október 1-jén, hétfőn 18 órakor, a Kálvin téri református templomban került sor. A templomajtóra kiszegték a 95 tételt. Igét hirdetett és köszöntőt mondott Steinbach József református püspök, az Ökumenikus Tanács elnöke. A liturgiában részt vett a református, evangélikus, baptista, metodista és pünkösdi egyház egy-egy főpásztora. Fontos rendezvénye a hónapnak 14-én 17 órakor a váci evangélikus templomban tartandó Ökumenikus Missziói Nap. Október 21-én 17 órakor az Uránia Filmszínházban rendezik meg a Reformációi Gálát. A gazdag műsor részeként Hit és tudományos közélet címmel Dr. Réthelyi Miklós tart előadást. Területi Női Találkozó zajlik október 27-én 10 órakor a Dunavarsányi Soli Deo Gloria Közösségi Házban (2336 Habitat utca 10-12). A találkozó témája a puritanizmus aktualitása a XXI. században. Kiemelkedő eseménye lesz a hónapnak a Reformációi Istentisztelet október 28-án, vasárnap 17 órakor a Buda Vári Evangélikus Gyülekezet templomában. Igét hirdet Dr. Bölskei Gusztáv református püspök. Az úrvacsorás istentisztelet liturgiájában az Ökumenikus Tanács tag-egyházainak főpásztorai szolgálnak. A Reformációi Megemlékezésre október 31-én, szerdán Budapesten 16 órakor a Reformációi emlékparkban (Fasor) kerül sor. (*meot.hu*)

Monet, Gauguin, Szinyei Merse, Rippl-Rónai címmel láthatunk kiállítást a Magyar Nemzeti Galériában a jeruzsálemi Izrael Múzeum, a Szépművészeti Múzeum és a Magyar Nemzeti Galéria remekműveiből. A tárlat egyedülálló, mert először láthatók együtt az impresszionizmus és posztimpresszionizmus legkiválóbb magyar és francia mesterei. (*www.mng.hu*)

ALKALMAINK

Hetente
Istentisztelet, vasárnap 10.00
Gyermek istentisztelet, vasárnap 10.00
Énekkari próba, vasárnap 9.00
Baba-mama kör, szerda 10.00-11.00
Bibliaóra, csütörtök 17.30-19.00
PICI, péntek 17.30-19.00

Elmaradnak
október 23-án a baba-mama kör,
október 31-én a bibliaóra,
november 1-jén a PICi.

További alkalmaink
Házi csoport (kéthetente)
október 2., szerda 17.30–19.00
október 16., szerda 17.30–19.00
október 30., szerda 17.30–19.00
november 13., szerda 17.30–19.00
november 27., szerda 17.30–19.00

Te-TRISZ (hónap második szombat)
október 12., szombat 10.00–16.00
november 9., szombat 10.00–16.00

Folytatás a 8. oldalon

Folytatás a 6. oldalról (A nyolcvanas évek)

Szintén az átmenet (bár a lelkesítő állás elfoglalásán némiképp túlnyúló) idejéről írt így maga Czanik Péter: „Két kiváló aktív presbiterünk van. Lelki és anyagi tennivalókban egyaránt lehet rájuk és családtagjaikra számítani. A régi lelkész ki- és az új lelkész beköltözése közti nehéz hónapokon ők vezették át a gyülekezetet, vezették és végezték az óriási renoválást. Emberileg a gyülekezet fennmaradása köszönhető nekik.” A jegyzőkönyvekből egyértelmű, hogy Dr. Nagy Sándorról és Dr. Ercsey Zoltánról van itt szó, de Gózon István is oroszlánrészt vállalt a parókia felújításában: a teljes elektromos hálózat cseréje, parkettacsiszolás-lakkozás, a fürdőszoba felújítása, korszerűsítése valamint gázszelvények voltak a jelentős tételek. 1986-ig összesen kb. 550 000 forintot fordított a gyülekezet az épület állagmegóvására, karbantartására. Az összeg nagyságát jól érzékelteti az a tény, hogy ekkoriban a presbitérium által meghatározott „vész-tartalék” (bármikor mozgósítható összeg) 50 000 Ft volt. Még így is súlyos gondot okozó hibák maradtak: „Tovább kellene javítani a tetőt, a nedves északi falat vízteleníteni, ott, ahol megsüllyedt, újrarakatni. Nem sokáig halasztható már a külső vakolás, ablakainkat már csak a festék tartja össze. A költségekről csak annyit tudunk, hogy csillagászati. Fogalmunk sincs, milyen fedezetből” – írja Czanik Péter 1989 januárjában.

De térjünk vissza a lelkesítő választás idejéhez! 1984. április 25-én immár az új lelképásztor vezetésével gyűlik egybe a presbitérium, amelynek fontos döntést kell hoznia: gondnokválasztásra készülnek, hiszen Dr. Gaál Ede elhunyt. (Hogy pontosan mikor, az sajnos a jelenleg rendelkezésre álló adatokból nem megállapítható, de Dr. Boross Géza még az 1983-ról szóló jelentésében emlékezik meg a szomorú eseményről.) Utódát Dr. Solkoly Jenő személyében találják meg, aki eddig is helyettesítette a már régóta betegeskedő gondnokot. Még most is csak megbízottként – gondnokká választása 1985. január 20-ig vá-

Czanik Péter a szószéken, 1984

rat magára. Sajnos csak tragikusan rövid ideig tölthette be így, „hivatatosan” is ezt a tisztséget: április 21-én ő is elmegy a minden élők útján. Így július 3-án újabb gondnokválasztásra kerül sor, amikor is Dr. Nagy Sándor lesz a gyülekezet világi elnöke. Érdemes még néhány mondatra elidőzni ennél a két férfiúnál: ők már egyfajta „harmadik generációt” képviselnek. Az első (fő)gondnokok (Bereczky János, Derzsy Gergely, Németh Lajos) már ott bábáskodtak a gyülekezet születésénél. A következő csoport tagjai (Bocskai Gábor és Gaál Ede) a gyülekezeten kívülről érkeztek. Dr. Solkoly Jenő és Dr. Nagy Sándor azonban már mindketten itt, az önálló törökőri gyülekezetben „nőtték ki magukat”, lettek viszonylag fiatalon (1962-ben 46 évesen, ill. 1969-ben 34 évesen) presbiterek, majd – (fő)gondnokok.

A fentebb említett halálesetek sajnos korántsem egyediek: „Öregszik a gyülekezet. Itteni szolgálatom első évében – 1984 jún. végétől 1985 jún. végéig 15 aktív gyülekezeti tagot veszítettünk, köztük 3 kiváló presbiter. A folyamat nem állt meg” – vall Czanik Péter 1987 elején.

A statisztikák mindenben megerősítik ezt a diagnózist: A választói névjegyzékben szereplők száma – az addigi körülbelül. 450 főről 150-re csökken 1986-ban, majd 1990-re fokozatosan 125-ig süllyed.

Folytatás a 8. oldalon

Folytatás a 7. oldalról (A nyolcvanas évek)

A nagy esésnek egyszerű oka van: hozzá kellett igazítani a listákat a valósághoz. A lelkipásztor – néhány munkatárssal – szisztematikusan végiglátogatta a névjegyzékben szereplőket – ha lehetett. Ám azt kellett tapasztalnia, hogy rendkívül magas számban már elköltöztek (a szó egyenes vagy átvitt értelmében). Ez már csak azért sem csoda, mert a Százados úti telep jó részét a nyolcvanas évek első harmadában elbontották, hogy új (panel) lakótelep épüljön a helyére. Az építkezés azonban csak az évtized utolsó harmadában fejeződött be.

A templomba járók száma ugyan ezen fél évtizedben az addigi 75 főről 45-re csökken. Itt az első hullámban valószínűleg Dr. Boross Géza „rajongói” (ne értsük félre: ő maga soha nem akart „sztárprédikátor” lenni, ám voltak, akik a város távoli pontjairól is eljöttek „őt hallgatni”) távoztak, hiszen kötődésük elsősorban a lelkipásztornak, nem a gyülekezetnek szólt. Ezt követően is azonban lassú apadássá válva, de folytatódott a csökkenés.

A konfirmandusok száma az addigi 6-7 főről 1-2 főre zuhan. A kereszteleseknél jóval enyhébb a mérték: 7 közeléből 5 környékére süllyed. A zuhanás ugyanis már 1981-ben bekövetkezett, amikor egyetlen év alatt 15-20 gyermek helyett 5-10 lett a „normális”. Ehhez hasonló, csak enyhébb görbét mutatnak az esküvők is: az 1974-es 7-ről jóformán hullámváz nélkül, egyenletesen csökken le a 80-as évek beköszöntével 1 környékére. Összefoglalva tehát megállapíthatjuk, hogy a gyülekezet olyan társadalmi folyamatok sodrásába került, amelyek hatását csak tompítani lehetett, megakadályozni azonban nem.

A gyülekezet azonban egyáltalán nem vált erőtlenné, passzívvá a kedvezőtlen körülmények közepe sem. A lelkipásztor minden szempontból igényes igehirdetési találkoztak a gyülekezet igényes igehallgatásával. Ahogyan Czanik Péter maga fogalmazza meg: „Szaknyelven szólva: a prédikáció alapuljon jó exegézisen és legyen korszerű. Az ilyen igehirdetést a gyülekezet

nagy figyelemmel hallgatja, és nem nézi közben az óráját.” Nemcsak a vasárnap délelőtti istentiszteletekre, hanem a bibliaórákra is ilyen igényesség volt a jellemző. Nem csoda, hogy a presbitérium fel is veti az 1987-es egyházlátogatás alkalmával: jó lenne, ha az itteni bibliaiskolát széles körben propagálnák. A lelkipásztor pedig alázattal képezte tovább magát: többször is hollandiai három hetes tanulmányutakra kért és kapott támogatást a presbitériumtól. Végül a közegyházi elismerés sem maradt el. A Bibliai Lexikon szerzőjeként és a levelező teológushallgatók professzoraként vált széles körben ismertté.

A munkatársak közül elsőként a nagytiszteletű asszonyt, Czanikné Orbán Zsuzsannát kell említenünk, aki nemcsak kántori és takarítói feladatokat látott el, de fáradhatatlanul szervezte és vezette a gyermekek közötti szolgálatot. Segítségére volt ebben az ifjúság, amely szeretetvendégségeken, karbantartási munkákban vagy erdélyi testvéreink segélyezésében is szolgált. A soraikból kikerülő Nagy Zsuzsa, az énekkar karnagya is a távozők számát gyarapította, amikor – férjhez ment, Olaszországba. 1985. június 30-án búcsúzott el szeretett gyülekezetétől.

Beosztott lelkipásztorunk ebben az időszakban Kiss Andrásné, aki „könnyen teremt kapcsolatot, főleg az idős emberekkel”. A vigasztalás munkáját a diakóniai bizottság 5 asszony tagja is végezte, akik „régóta, lelkesen és önállóan végzik több száz látogatásukat öregeknél, betegeknél. Igével, vigasztaló szóval és tettekkel szolgálnak és pénzzel is. Sajátjukat adják a gyülekezet nevében.” Ne feledkezzünk meg Szabó Istvánnéról sem, aki „nagy odaadással” végezte már ekkor is az iratterjesztés szolgálatát – egészen 2007-ig.

Ezek után jogos a kérdés: ki járt még templomba a munkatársakon kívül? A választ ezúttal is Czanik Péter adja meg: „A gyülekezet munkaközösség.” Ez is olyan hagyomány, amely máig ható módon kölcsönöz – hisszük, felülről való – erőt ennek a közösségnek. Az erőre pedig szükségünk volt a nyolcvanas évek végén, amikor Törökör Erdély és Hollandia találkozási pontjává lett.

Folytatás a 7. oldalról (Alkalmaink)

MÁV-telepi istentisztelet

(Hungária krt. 1-3. 30. ép.)
október 6., vasárnap 16.00-17.00
október 27., vasárnap 16.00-17.00
november 3., vasárnap 16.00-17.00

Gyülekezeti kirándulás

október 26., szombat 9.00-16.00

Ünnepi istentisztelet

Reformáció: október 31. 18.00-19.00

Kézműves gyermekdélután

november 30., szombat 15.30-18.00

Lelkeszi fogadóórák:

kedd: 17.00-19.00

szerda: 10.00-12.00

csütörtök: 15.00-17.00

A fenti időpontokban – a lehetőségekhez mérten – mindig igyekszünk rendelkezésre állni.

További időpontok telefonon egyeztetethetők.

Lelkipásztor: Balássy András

Telefon: 333-1942

Mobil: 30-638-4719

e-mail: torokor@bpeszak.hu

honlap: www.torokor.hu

IMPRESSZUM

TÖRÖKÖR

2013. október

A Budapest-Törökőri
Református Egyházközség lapja.
Kiadja a Presbitérium.
Felelős kiadó: Balássy András

E számban közreműködtek:

Balássy András
Barabás Lilla
Brouwer Dániel
Czanik András
Dr. Nagy Sándor
Dr. Nagy Sándorné
Soósné Jeckel Eszter
Varga Lajos Márton